

אנאטומיה רעיונית של רצח המוני

קאתהיקאדה

הגינונים השמאלניים של גופים אלה אינם אלא תופעות-זוואי. במחזות, זוהי תנועה לאומנית.

כל סמליה לקוחים מן התנועה הלאומית הכלי-ערבית והפלסטינית, מן העבר הערבי והמוסלמי. הגינונים השמאלניים הם פרי האופנה ופרי הטכסיס. הם הובאו אל התנועה על-ידי סטודנטים פלסטיניים, שלמדו בקמפוסים של אירופה ואמריקה, ושהתקרבו שם לפילגי השמאל החדש. הם נוחים ליצירת קשר עם בנייה-ברית הטבעיים של הפידאיון: בעלי-ברית פוליטיים (סין), במיקצת ברית-המועצות, המפלגות הקומוניסטיות של המערב (רב) ובעלי-ברית רעיוניים (קבוצות השמאל החדש).

הרעיון האמיתי המדריך את כל הפידאיון, להכריז מן המליצות האופנתיות, הוא "שיחרור פלסטין".

זהו המשך ישיר של הלאומנות הפלסטינית מאז 1917 ועד היום: ההתנגדות הטר-טאלית למדינה ישראלית, אי-ההכרה בקיום אומה ישראלית שיש לה זכויות לאומיות, השאיפה להפוך את הארץ כולה למדינה ערבית-פלסטינית. היותר-מתקדמים מוכנים לסבול במדינה זו את היהודים, כולם או חלקם, כאזרחים שוויוניים.

חולשתה וכוחה של תנועה זו הוא בחוסר-המציאותיות שבה. אין לה שמץ של מושג איך להגשים את המטרה.

זוהי חולשה, מכיוון שהמוני העם הפלסטיני, בייחוד בשטחים המוחזקים, אינם הולכים שולל אחרי תנועה שאינה מציעה להם, בעצם, מוצא מעשי כלשהו ממצוקתם. אבל זהו גם כוח, מפני שעצם אי-ההכרה במציאות, והחיים בעולם החזון והדמיון, מאפשרים לה להחזיק מעמד אחרי התבוסות הנוראות ביותר.

יוני אדום וספטמבר שחור

אפשר לחלק את דרך הפידאיון עד כה לשלושה פרקים. הפרק הראשון הוא זה שלפני מלחמת ששת-הימים. התנועה היתה קטנה ונרדפת. היא היתה צריכה להתחרות ביוקרתו העצומה של גמאל עבד-אל-נאצר, שלא רצה

מאת אורי אבנרי

במלחמה, ושלא רצה להיגרר אחרי מעשיהם. יאסר עראפאת, איש שבא מין הימין הקיצוני, היה חשוד על המנהיג המצרי גם מפני שקיבל עזרה מאויביו, האחים המוסלמים ומלך סעודיה. לבסוף מצאו הפידאיון חסות ובסיס בסוריה, בה שלטו אנשי אל-בנות שפרשו מן הרפובליקה הערבית המאוחדת של נאצר.

בשלב זה לא היו הפידאיון גורם בעל חשיבות בינלאומית. אבל הם היו די חזקים כדי לפתח פעולת טרור בחסות הסורים, להביא למתיחות ישראלית-סורית, ובכך להתניע את התהליך שגרר את גמאל עבד-אל-נאצר אל המלחמה שהוא כל-כך פחד מפניה, בצדק.

הפידאיון, יותר מכל גורם אחר, גרמו במוישרין למלחמה.

למחרת המלחמה נפתח הפרק השני של הפידאיון. אחרי שבאות ערב המפוארים נחלו מפלה טוטאלית, והגאווה הערבית הפצועה היתה זקוקה למושיע, הופיע הפידאי כגיבור עילאי, גואל הנפש הערבית והאדמה הערבית. ממשלות-ערב תמכו בפידאיון בליתי-ברירה. בחוגים רחבים בעולם התעוררה אהדה ספונטאנית לתנועה, שנראתה עכשיו כאירגון-ההתנגדות של עם מדוכא נגד כובש צבאי יהיר.

הפידאיון הלכו מחיל אל חיל, צברו כוח-אדם, כסף, פירסום ועוצמה פוליטית. הם חדלו להיות הכובע של שלט ערבי זה או אחר, הפכו לכוח עצמאי בעולם הערבי, הכתיבו תנאים גם לעבד-אל-נאצר.

פרק זה יכול היה להפתים בהצלחה גדולה, לזרז פרט אחר: הפידאיון נכשלו במערכה הצבאית.

לרוע מזלם, עמד מולם הצבא הסדיר היחידי בעולם שלא רק נולד במחלת, אלא גם שמר על הרבה תכונות של צבא-גדולה. במאבק עם צה"ל, נכשלו הפידאיון.

היתה זאת חולשה מהותית. הפידאיון נכנעו לא פעם (אף שהיו גם פרשות של אומץ-לב אישי ניכר, וגבורה של מתאבדים). אותה שעה פירסמו חבריהם בחול' הודעות-ניצחון דמיוניות, שגרמו לאובדן אמינותם. האוכלוסיה הפלסטינית הבינה שלא תצמח לה ישועה מתנועה זו, והתרחקה ממנה.

פרק זה, שהתחיל ב"יוני האדום", הסתיים ב"ספטמבר השחור". במיבחן-הכוח עם המלך חוסיין וצבא-הכדווים שלו, נשברו הפידאיון כליל. הם סולקו מירדן, וגם מסוריה (ששליטיה חוששים מפני הטיסה הפידאיונית).

מן התנועה הגדולה נשאר רק צד — ללא בסיס פוליטי כאובי לופיה הפלסטינית בשטחים המוחזקים, ללא בסיס טריטוריאלי מחוץ לדבנון.

אנזר מכל החלש

כך נפתח הפרק השלישי. התקופה שלאחר הספטמבר השחור. זוהי תקופה של תיסכול, של שיפלות-רוח, של אובדן הכבוד. מבחינה צבאית, הגיעו הפידאיון לשפל המדרגה. אפילו בעזה ירד כוחם כימעט עד לאפס. ככל התמודדות הם הפסידו. אפילו חטיפת מטוס סבנה נסתיימה בכישלון חרוץ, כאשר משה דיין עלה עליהם בעזרתו.

הזמנת קנאים יפאניים, כדי שיידחמו את מידחמת הפידאיון הערי ביים עז אדמת ישראל, היא נקודת-שפל חדשה. סיסמאות ומליצות אינן

ה ידיים שהפעילו את התתי-מקלעים — מזהות. תוך ימים מעטים ייודעו כל הפרטים האישיים של שלושת המתנקשים. אולם הרצח הפוליטי אינו מעשה-הידים בלבד. הוא מעשה-הרוח. הידיים הזורעות מוות, הקוצרות חיי-אדם, אינן אלא המשכו של רעיון. כדי להילחם בטרור, יש להבין את הרעיונות המפעילים אותו. שום פעולת-מנוע פיסית לא תצליח למגר, אם לא תהיה מלווה בפעולת-מגע רעיונית. יש לאתר את הרעיונות, לחשוף אותם, להיאבק בהם.

שוקי"ר + גבארה

כל הם הם הרעיונות שהביאו שלושה צעירים מארץ רחוקה, בני תרבות זרה, ביום השלישי בלילה לנמלה-תעופה לוד, כדי לערוך כאן מרחץ-דמים?

רוח הסאמוראים, כפי שהונצחה בסרטים יפאניים

לא היה זה רק טבח מיוחד-במינו בגלל צורתו ומיספר קורבנותיו, אלא גם בגלל מורכבות הרעיונות שהביאו אליו. למעשה פעלו כאן שלוש מערכות-רעיונות שונות, שהשתלבו במעשה מיפלצתי גדול אחד.

אחת נודדה במחנות-הפליטים הפלסטיניים.

אחת נודדה בקמפוסים של אירופה.

אחת נודדה בממלכת השמש העזובה.

לתוך הפשע הגדול האחד נשפכו יובלים רבים — האנארכיזם של מיכאל באקונין והלאומנות של האג' אמין אל-חוסייני, פולחן השינוט היפאני והרומאנטיות של צ'ה גבארה. תערובת של גיבורים וסמלים, קטע-רעיונות וחלקית-תורות. רייסה שהפכה רעץ קמלני.

פלסטין ודגל אדום

ל נו מובנים ביותר רעיונותיו של האירגון שקיבל על עצמו את האחריות הישירה למעשה: החזית העממית לשיחרור פלסטין.

מיקומו המדויק של אירגון זה במחנה הפידאיון אינו חשוב כל-כך. הוא מתיימר להיות "מארכסיסטי" ו"לניניסטי" יותר מאשר אירגון פת"ח (ראשי-התיבות, בסדר הפוך, של "התנועה לשיחרור פלסטין"). פת"ח רוצה לשמור על כלליותו הרעיונית והמעשית. החזית מנופפת בדגל שמאלי.

לא מכבר התפלגה החזית בפעם השנייה. תחילה התפלגה ממנה "החזית העממית הדמוקרטית", בעלת המגמה השמאלית-קיצונית. אולם גוף זה, בן-התפנוקים של השמאל הקיצוני האירופי, נשאר בשוליים, ללא כוח מעשי.

עכשיו התפלג מהחזית העממית גוף נוסף, גם הוא בעל מגמה מארכסיסטית מודר-גשת. אולם ג'ורג' חבש, המתיימר להיות שמאלי קיצוני ביותר, לא הלך עם פלג זה. הוא נשאר עם הרוב, אשר בידי הכוח — והכסף.

נפתולים אלה אינם חשובים כל-כך. פילוגים כאלה הם רגילים בתנועות-מחחרת (אפילו המחחרת העברית בארץ התפלגה בשעתו לשלושה אירגונים). מבחינה רעיונית, ההבדל האמיתי בין אירגוני הפידאיון השונים קטן ביותר.